

6. Fayllarni arxivlash va kompyuter viruslaridan saqlanish

Maqsad: mavzu mazmunini real vaziyat orqali anglash, uni modelga aylantirish va algoritmik yechim shaklida ifodalash.

1-topshiriq. Muhim fayllarni arxivlash va zaxira nusxa yaratish

Matnli algoritmik masala bayoni: Talaba kurs loyihasisiga oid Word, Excel, rasm va kod fayllarini bitta papkada saqlaydi. Fayllarni yo'qotmaslik uchun ularni arxivlash va zaxira nusxaga joylash kerak.		
Hayotiy vaziyat / grafik tasvir	Mental model	Algoritmik yechim / blok-sxema
Fayllar soni ko'p, ayrimlari katta hajmi. Talaba ularni fleshkaga va bulutli xotiraga saqlamoqchi. Ba'zi fayllar maxfiy bo'lgani uchun parol qo'yish kerak.	Kirish: fayl turi, hajmi, muhimlik darajasi, maxfiylik. Qaror: agar fayl muhim bo'lsa — zaxira nusxa; agar maxfiy bo'lsa — parolli arxiv; agar hajm katta bo'lsa — siqish darajasi tanlanadi.	1) Fayllarni mavzu bo'yicha papkalarga ajratish. 2) Keraksiz fayllarni o'chirish. 3) Muhim fayllarni belgilash. 4) Arxiv formatini tanlash. 5) Zarur bo'lsa parol o'rnatish. 6) Arxivni fleshka va bulutga nusxalash. 7) Arxiv ochilishini tekshirish.
O'quvchi bajaradigan ish: Talaba arxivlash rejasini tuzadi va "qaysi holatda qanday arxivlash usuli tanlanadi?" algoritmini yozadi.		

2-topshiriq. Shubhali elektron xatdagi faylni xavfsiz tekshirish

Matnli algoritmik masala bayoni: O'quvchiga "Grant natijalari" nomli xat keladi. Xatda arxiv fayl biriktirilgan, lekin jo'natuvchi noma'lum. Faylni ochish yoki o'chirish bo'yicha xavfsiz qaror qabul qilish kerak.		
Hayotiy vaziyat / grafik tasvir	Mental model	Algoritmik yechim / blok-sxema
Xat mavzusi qiziqarli, lekin jo'natuvchi manzili g'alati. Arxiv ichida .exe fayl bo'lishi mumkin. O'quvchi virus yuqtirib olishdan saqlanishi kerak.	Xavf belgilar: noma'lum jo'natuvchi, g'alati havola, shoshiltiruvchi matn, .exe/.bat fayl, parolli arxiv. Qaror: xavf belgisi ko'p bo'lsa — ochmaslik va antivirusga tekshirish.	1) Jo'natuvchi manzilini tekshirish. 2) Xat matnidagi shubhali belgilarni aniqlash. 3) Fayl kengaytmasini ko'rish. 4) Faylni ochmasdan antivirusga tekshirish. 5) Xavf yuqori bo'lsa xatni o'chirish. 6) Zarur bo'lsa administratorga xabar berish.
O'quvchi bajaradigan ish: Talaba xavfsiz qaror qabul qilish daraxtini tuzadi va har bir shart bo'yicha natijani yozadi.		